

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sectio I. An Deus de facto videatur per speciem impressam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

III. Ex Concilio Viennensi non probatur necessitas luminis, præcisè ratione supernaturalitatis.

IV. Vterius declaratur mens Concilii Viennensis.

V. Obstantiam visionis perfectionem requiri potest lumen, non ob supernaturalitatem præcisè.

Argui potest septimò ex Concilio Viennensi sub Clemente quinto, ubi definitur, animam indigere lumine gloriæ ad videndum Deum. Respondetur, nihil aliud definiri in hoc Concilio, ut supra sect. primâ latiùs ostendi, quàm animam naturalibus viribus non posse videre Deum, sed egere auxilio aliquo supernaturali: solùm namque intendit Concilium damnare errores Begardorum & Beguinarum, inter alia asserentium, quamlibet intellectualem creaturam in seipsa naturaliter esse beatam, nec animam, ut Deum clarè videat, indigere lumine ipsam elevante. Unde, ex vi hujus definitionis, habetur tantùm, animam solis naturæ viribus non posse elicere visionem beatificam, nisi aliquid ei principium supernaturale adjungatur.

Quòd verò non debeat Concilium intelligi in rigore prout verba sonant, de lumine scilicet gloriæ in sensu Theologorum, nempe de principio aliquo intrinseco permanente, constat: nam juxta communem sententiam quam etiam sequitur Suarez, & non pauci ex adversariis, ut sect. quartâ vidimus, dici potest visio ab anima per auxilium extrinsecum sine lumine hoc intrinseco: ergo juxta Concilium, non est necessarium absolute hujusmodi lumen. Quòd si per lumen liceat adversariis hinc intelligere concursum extrinsecum, quidni nobis similiter intelligere licebit speciem seu objectum, cum utrobique nihil aliud sit quàm ipse Deus, vel concurrens per modum objecti, vel principii tenentis se ex parte potentia.

Quòd si quis contendat requiri hinc absolute lumen, debet esse ob maximam perfectionem visionis, & supernaturalitatis in ea repertæ, utpote quæ ob suam excellentiam requirit non solum speciem supernaturalem, sed etiam principium supernaturale tenens se ex parte potentia; hoc autem non ratione supernaturalitatis præcisè, sed talis super-

naturalitatis; constat enim res varias vel ob præstantiam, vel alias rationes, subinde exigere causas diversas: sic idem effectus pendet & à causâ primâ, & secundâ; eadem proles à patre & matre, & sic de aliis, quæ videri passim apud Auctores possunt. Si ergo dentur entitates quædam petentes duas causas naturales, quidni etiam detur aliqua, quæ petat duas supernaturales. Hoc autem in visione peculiariter contingere colligimus à posteriori ex hac auctoritate Concilii.

Existimo itaque cum Vasquez hic, d. 43. & aliis, ratione supernaturalitatis præcisè non requiri lumen in productione visionis, sed ad actum supernaturalem sufficere quoad hoc, quòd unum ejus principium sit supernaturale, nec per se loquendo, alia elevatio potentia ad actum supernaturalem requiritur quàm ut cum eâ concurrat principium aliud quod supernaturale, sive illud sit objectum, sive aliud quodcunque. In hoc tamen differo à Patre Vasquez, quòd ipse contendat, si essentia Divina concurrat instar speciei ad visionem, non omnino requiri lumen, quòd tamen nego, & dico, licet ratione supernaturalitatis præcisè non requiratur lumen, requiri tamen ratione talis supernaturalitatis, ut jam declaratum est: ad quòd dicendum moveor, quia conformius hoc est definitioni Pontificis, & Concilii.

Auctoritate igitur magis quàm ratione probatur necessitas luminis ad visionem beatificam eliciendam; verba enim illa Concilii Viennensis damnantis propositionem hanc, nempe, animam non indigere lumine gloriæ, ipsam elevante ad videndum Deum, non possunt alio modo congruè explicari, quàm quòd connaturaliter saltem requiratur hujusmodi principium ex parte potentia ad visionem eliciendam.

VI.

Quodcunque principium supernaturale sufficit ad effectum supernaturalem.

VII. Auctoritas facit pro lumine.

DISPUTATIO DECIMA-QUINTA:

De tertio visionis principio, nempe, specie impressa: ubi etiam de specie expressa.

SECTIO PRIMA.

An Deus de facto videatur per speciem impressam.

I. Deus duplici ratione respicit visionem beatificam.

NOTANDUM, Deum in visionis beatificæ productione dupliciter se habere: primò, per modum causæ universalis, qui conceptus, visioni cum omnibus aliis effectibus, qui similiter Deum ut causam universalem respiciunt, est communis. Secundo, Deus visionem respicit per modum objecti, quatenus scilicet illum repræsentat, & sub hac consideratione Deus est causa particularis visionis, non minus quàm quodvis aliud objectum est causa particularis repræsentationis sui.

II. In visione duæ reperiuntur formalitates.

In visione itaque beatificâ, sicut in aliâ quacunque visione respectu sui objecti, duæ reperiuntur formalitates, entis & repræsentationis: ut ens est, respicit Deum ut causam universalem; ut repræsentatio, eundem respicit per modum objecti, peculi-

riter in hanc visionem influentis, idque respectu illius præstantis, quòd respectu aliarum visionum præstant reliqua objecta.

Dices, non esse cur visio beatifica Deum respiciat ut causam universalem; etsi enim creatura quævis, eo ipso quòd ens sit, dicat essentialem dependentiam à Deo, in præsentia tamen hoc ex eo abunde habetur, quòd Deus sufficienter concurrat per modum objecti; nec enim requiritur, ut illic Deus influat per modum causæ universalis, ubi influit ut causa particularis; per utrumvis enim concursum plenè habetur dependentia creaturæ à Deo. Sed contrâ: species enim impressa Dei, si daretur, suppleret totum quòd Deus in visione facit per modum objecti, & causæ particularis, nihilominus præter concursum speciei requireretur concursus Dei, ut causæ universalis; ergo Deus de facto concurrat ad visionem, non solum per modum objecti, & causæ particularis, sed etiam per modum causæ universalis; id enim omne nunc per se præstat, quòd in eo casu præstaret Deus, & species impressa.

III. Et hæc duæ formalitates in visione magis in particulari distinguuntur.

Deinde,

An Deus de facto videatur per speciem impressam. Sect. I. 79

IV. Visionis Dei cum aliis visionibus comparatio.

Deinde, visio Dei non minus diversas in se rationes continet, quam quælibet alia visio: ergo sicut visio albedinis, quia est ens, petit concursum Dei universalem; quia representatio albedinis, petit concursum specialem albedinis, vel per albedinem ipsam, vel speciem illius vicariam, ita & visio Dei. Quod si quis velit concursum Dei per modum objecti ambo illa munera præstare, utramque rationem in eo collocat, & causæ scilicet universalis, & particularis.

V. Species ad representationem objecti producendam concurrere efficitur.

Notandum secundò cum communi Philosophorum sententia, objectum & speciem ejus vicariam ad representationem, seu visionem concurrere efficitur. Hoc apertè probatur ex verbis illis S. Augustini lib. 9. de Trinit. cap. 2. Tenendum, inquit, quod omnis res, quamcumque cognoscimus, generat in nobis notitiam sui: ab utroque enim notitia paritur, cognoscente & cognito. Hæc ille. Imò res quævis non minus petit intentionalem sui similitudinem efficere, & cognosci, ac diligi, quam physicè producere sibi simile. Ex his etiam S. Doctoris verbis ortum est commune illud dictum Philosophorum: Ex objecto & potentia paritur notitia. Quem speciei concursum declaravi Disp. 16. de Anima sect. quartâ.

VII. Prima sententia negat Deum concurrere ad visionem immediatè.

Prima itaque sententia affirmat, Deum non immediatè, & per se, sed per speciem impressam creatam producere visionem: ita Richardus in 3. d. 14. a. 1. q. 3. favet etiam Scotus in 4. d. 49. q. 11. & Gulielmus Parisiensis in Tractatu de Retributionibus Sanctorum, Columnâ quintâ & sextâ. Quam etiam sententiam acriter defendit noster Vasquez d. 43. c. 7. eumque sequitur Alarcon 1. p. Tract. 1. d. 3. cap. 2. num. 4. & cap. 3. & alii nonnulli.

VII. Secunda sententia ait, Deum concurrere per se ad visionem.

Secunda tamen multò inter Theologos communior & probabilior sententia docet, Deum non per speciem creatam, sed per se immediatè ad visionem per modum objecti concurrere: ita S. Thomas 1. p. q. 12. a. 2. Alensis 1. p. q. 7. m. 2. & in 2. p. q. 24. m. 1. Henric. quodl. 3. q. 1. & quodl. 4. q. 7. Duran. in 4. d. 49. q. 1. a. 2. Capreol. ibid. q. 5. a. 1. Ferrara 3. cont. Gentes cap. 49. Sotus in 4. d. 49. q. 2. a. 3. Cajet. 1. p. q. 12. a. 2. Suarez l. 2. de Deo, cap. 12. Valent. 1. p. q. 12. p. 1. Molina 1. p. q. 12. a. 2. d. 1. Erice 1. p. d. 42. c. 3. Granada hic, tract. 4. d. 5. sect. 3. Tanner. 1. p. d. 2. q. 6. dub. 2. num. 9. Salas tract. 2. d. 5. sect. 2. Fasolus 1. p. q. 12. a. 2. dub. 8. num. 25. & alii passim.

VIII. Ratio est priori est: Deus namque est objectum perfectissimum, & perfectissimè intelligibile in ratione objecti; ratio autem objecti perfectissimi in visionis efficientia sita est; ergo ad Deum spectat per se & immediatè concurrere ad visionem sui; actio enim & effectus propriè, non nisi à causâ proximâ pendent; causa quippe remota non est propriè causa; ergo Deus, ut propriè ad visionem concurrat, concurrere debet immediatè, cum, ut numero quinto ex S. Augustino ostendi, proprium objecti munus sit, effectivè concurrere ad visionem, seu representationem sui.

IX. Secundò probatur: quia Deus est objectum semper præsens, & proportionatè.

Secundò probatur: quando objectum ipsum est præsens & proportionatum, nil opus ut aliquid aliud illius loco concurrat; ideo enim objecta quædam creata speciem suo loco requirunt ad cognitionem sui producendam, quia absunt, & potentia cognoscenti non sunt conjuncta: sed Deus intellectui creato est semper necessariò præsens, & proportionatus, seu potens producere visionem, cum, ut dixi, sit objectum perfectissimum, & actualissimum, ergo. Tertiò, quia hoc, secundum probabilem sententiam, dicitur de rebus quibusdam ma-

terialibus, iis scilicet, quæ sunt objecta tactûs, gustûs, & odoratûs, ut probavi disp. 16. de Anima, sect. primâ, quod etiam nonnulli asserunt de objecto auditûs, qui affirmant, non soni species, sed sonum ipsum realem ab objecto remoto in auditûs organo produci, & efficere auditionem; ergo à fortiori dici hoc poterit de Deo respectu visionis beatificæ.

X. Deus substituitur indigere nequit.

Deus itaque in productione visionis, vicario non indiget, seu aliquo, quod loco illius constitutum, intellectum ad efficiendam visionem compleat: non indiget, inquam; utrum autem, quando per se non vult concurrere, aliquid aliud loco sui ad hoc munus substituire nequeat, mox videbimus.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia, Deum de facto à beatis videri per speciem impressam.

OBJICIES primò: Si Deus immediatè concurrat ad visionem, concurreret necessariò, quod de operationibus ad extra dici nullo modo debet: sequela probatur; posito enim lumine in intellectu, non potest Deus negare concursum objectivum ad producendam visionem. Sed contra: concursus objecti non minus est necessarius ad producendam speciem, quam visionem; ergo posito lumine, Deus deberet necessariò producere speciem, & hæc visionem: sicque hoc argumento æqualiter urgetur utraque sententia. Respondetur itaque, hunc concursum esse voluntati Divinæ subordinatum; id enim perfectus Dei, præ reliquis objectis, agendi modus postulat, & consequenter est liber.

I. Etsi Deus immediatè concurrat ad visionem sui, non tamen concurrere necessariò.

Deinde, alio titulo immediatus hic Dei ad visionem concursus est liber: Deus enim operari nequit ut objectum, quin operetur etiam ut causa prima, seu concursu universali: cum ergo hic concursus sit liber, erit & concursus objecti, utpote cum illo identificatus, licet non sit liber ut ab objecto. Sicut quando simul cum voluntate concurrat habitus charitatis, exempli gratiâ, ad actum contritionis, aut amoris Dei super omnia, actus ille est liber, non ut est ab habitu, sed à voluntate, cui in operando subordinatus est habitus. Eodem modo contingit in præsentem: Deus namque, ut causa universalis, posset simpliciter impedire hunc effectum, & absolute nolle concurrere. Siquis tamen cum Molina sect. præcedente citato dicere velit, Deum ad visionem concurrere necessariò, posito lumine, magnum in eo inconveniens non video, cum hoc in variis effectibus naturalibus contingat; non tamen existimo, in præsentem esse necessarium.

II. Alio titulo concursus Dei immediatus, ad visionem non est necessarius.

Objicies secundò: non implicat qualitas aliqua supernaturalis, quæ eadem operâ & potentiam in ratione potentia elevet, & concurrat loco objecti; ergo lumen gloriæ de facto est hujusmodi. Quicquid sit de antecedente, & possibilitate hujusmodi qualitatis, negatur consequentia; connaturaliter quippe dari nequit istiusmodi qualitas, ubi objectum est per se præsens & proportionatum, quod Deo convenire, sect. præcedente ostensum est.

III. Lumen gloria de facto non est objectum.

Objicies tertio, visionem aptius multò, & congruentius produci per speciem intrinsecè inherentem, & elevantem hoc modo potentiam, quam per objectum.

IV. Obj. Visionem congruentius produci per speciem.

